

In het spoor van Abraham

Liturgie en preek van de kerkdienst in de Christus Triumfatorkerk

6 januari 2019

Lezingen: Genesis 25, 5 en 6, Jesaja 60, 1-6 en Matteüs 2, 1-11

Voorganger: ds. Jaap van den Akker

* Voor de dienst zingt het gelegenheidskoor: When I see the stars (YfC 195)

* Welkomstwoord door de ouderling van dienst

* Aankondiging stil gebed en intochtlied door voorganger

* Intochtlied: 'God heeft het eerste woord'

* Aanvangswoord

* Groet

* Bemoediging

* Psalm van de zondag Psalm 72: 1 en 6

* Kyriëgebed

* Glorialied: Jezus vol liefde (YfC 104)

* Met de kinderen:

Gebed

De driekoningenquiz,

Lied: kinderlied: "De wijzen" (NLB 520: 1, 2, 3 6 en 7)

* Schriftlezing Genesis 25, 5 en 6 en Jesaja 60, 1-6

* Lied 'Hoe helder staat de morgenster (518: 1 en 5)

* LezingMatteüs 2: 1-12 (Annika)

* Lied Ik kom in uw heiligdom Binnen (YfC 85)

* Preek

6 januari.

Driekoningen.

Al eeuwen viert de westerse kerk op 6 januari het feest van de Drie Koningen. De drie wijzen uit het Oosten, die op bezoek kwamen bij Jezus om hem eer te bewijzen.

De laatste halve eeuw vieren we het op de eerste zondag van het nieuwe jaar – tenminste dan staat Matteüs 2 standaard op ons Oecumenische leesrooster.

De Oosterse kerk viert het kerstfeest op deze dagen. Eigenlijk morgen, op 7 januari. Dat heeft niets met Driekoningen te maken, maar dat heeft met een andere kalender te maken die de oosters Orthodoxe Kerk hanteert. De Juliaanse kalender, en die loopt dertien dagen achter.

Maar met het verhaal van de Wijzen vieren wij vandaag eigenlijk ook nog een beetje Kerst.

En we stellen ons allereerst een paar vragen bij de lezingen van vandaag.

Waarom noemen we de drie Wijzen eigenlijk Koningen? En waar komen ze nu eigenlijk vandaan?

En daarom lazten we net twee korte lezingen vandaag uit het Oude Testament en zetten we die lezingen naast het verhaal van de Wijzen.

Want ze vertellen een verhaal. Ze vertellen een verhaal van licht. Ze vertellen hoe het licht zich over de wereld verspreid heeft en ze vertellen ons waar die wijzen uit het Oosten opeens vandaan komen.

Daarom duiken we eerst in die twee lezingen uit het oude Testament.

Abraham voelt in **Genesis 25** zijn einde naderen. Hij maakt zijn testament op. Al zijn bezittingen zijn voor Isaac. In hem krijgt zijn roeping een vervolg. Maar Abraham had nog veel meer kinderen.

Zonen die Isaac voor de voeten zouden kunnen lopen. Ze kunnen maar beter niet in het Beloofde Land blijven. Daarom stuurt Abraham die zonen Abraham weg. Maar niet helemaal met lege handen. Hij geeft hen **geschenken** – zo lazten we. En met hun geschenken stuurt hij ze naar het

Oosten.

Verder horen we nooit meer iets van deze halfbroers van Isaac. En waar Kedem ligt – geen idee. Kedem betekent niet meer dan ‘Oosten’. Abraham stuurde zijn zonen naar Oosten in het Oosten. Het klinkt bijna of hij ze het bos in stuurde.

Natuurlijk kende Matteüs dit verhaal. Zoals hij heel het Oude Testament zo’n beetje uit zijn hoofd kent. Natuurlijk weet hij dat Abraham uit de volken is gekozen om het licht van God zichtbaar te maken op deze wereld.

En nu - zo vertelt Matteüs ons in zijn Kerstverhaal, nu komen ze weer terug. De wijzen uit het Oosten, dat zijn die zonen van Abraham. Ze komen weer terug. Zij vertegenwoordigen de volkeren, zij vertegenwoordigen ons bij de geboorte van het kind dat een zegen voor de volken zal zijn. Zij moeten erbij zijn - bij de geboorte van Jezus, want dit is een nieuw begin, zo zegt Matteüs. Dit is een nieuw begin voor alle volken op aarde.

Zoals Abraham ooit door God uit de volkeren werd geroepen om tot een zegen voor alle volken op aarde te zijn, zo zal deze verre nazaat van Abraham dat opnieuw zijn.

Matteüs vertelt zo op een prachtige manier dat nu de tijd rijp is voor de zonen van Abraham om terug te keren naar het beloofde land, en ze komen, uit het oosten en ze brengen hun geschenken mee (terug).

Nu breekt de beslissende tijd aan waar Abraham al voor geroepen was, de tijd waarop de roeping van Abraham en in hem het hele volk van Israël open gaat voor heel de wereld.

Dat is een. Vandaar dat in onze quiz bij de vraag waar de Wijzen eigenlijk vandaan komen, Kedem ook een goed antwoord was.

En dan de andere lezing.

Het verhaal van de wijzen uit het Oosten, het rijmt op de profetie van **Jesaja**. Want wat horen we. Er is een stralend licht gekomen. En de volken, zelfs koningen laten zich leiden door dat licht, zo zegt Jesaja.

Matteüs maakt met het verhaal van de wijzen uit het oosten niet alleen een verbinding met Abraham, hij maakt ook een verbinding met de profetie. De wijzen vertegenwoordigen de **volken** uit Jesaja 60: de volken brengen geschenken voor je mee. “De rijkdom van de volken valt in je schoot”, zegt Jesaja. Het zijn de geschenken van de zonen van Abraham die de wereld in gestuurd zijn.

Welke geschenken? Kijk maar in Jesaja 60: **wierook en goud**. En hoe komen de wijzen in Jeruzalem en later in Bethlehem, precies: ze volgen een **ster**, of in de woorden van Jesaja: het stralende licht van de Heer. Alle volken leven in het donker, de hele aarde is donker als de nacht, schrijft Jesaja, maar over jou schijnt het licht van Heer. Het is de ster van Matteüs, dit licht, door dat licht komen volken en koningen naar je toe Jeruzalem. En zelfs de kamelen, of de aanduidingen drie koningen. Je vindt ze niet in Matteüs, maar de traditie heeft het verband met Jesaja 60 ook gelegd, want daar gaat het over koningen die naar Jeruzalem komen, met vele kamelen. (**zwart**)

Matteüs heeft het herkend. Het licht van God. Hij ziet het in het wonder van de geboorte van Gods kind onder ons. En daarom zet hij de schijnwerper op drie mensen - wijzen, kinderen van Abraham, omdat ze het ook zien, omdat ze het belang onderkennen van dat alledaagse tafereel in Bethlehem: de geboorte van een kind. Dat alledaagse tafereel verdient alle aandacht, want het laat zien wat er mogelijk is: dat liefde bestaat, zelfs onder de ogen van een wrede liefdeloze heerser - Herodes.

Zij zien het wel. Die wijzen uit het Oosten. Zij wel, de schriftgeleerden uit de tempel in Jeruzalem niet, al zitten ze er met hun neus bovenop. De wijzen zijn zelfs nog zo vriendelijk om ze het persoonlijk te komen vertellen. Maar ze zien het niet. Ze hechten er geen belang aan. Ze *hadden* er bij kunnen zijn, bij het begin van de redding van de wereld, een nieuwe schepping van God, maar ze koesteren slechts argwaan.

“Een koning der Joden? , Ík ben toch de koning der Joden!”, moet Herodes gedacht hebben, en in plaats van openstaan voor iets nieuws, voor een nieuwe interpretatie van de teksten, voor niet alleen aan jezelf denken, maar durven over je grens te gaan en creatief, met nieuwe ogen de wereld in te kijken, negeert Herodes de tekens en denkt hij alleen aan zichzelf.

Hij wil het niet zien. Als je goed leest in het verhaal van de wijzen dan zijn het ook alleen de wijzen zelf die de ster zien, niet Herodes en zijn schriftgeleerden. Zij zouden genoeg moeten hebben aan de Thora en de Profeten. Dáár gaat het Matteüs ook om, niet om een bijzonder verschijnsel aan het firmament - want niet de sterren bepalen ons leven - maar om het geloof dat Wet en Profeten uitlopen op de geboorte van Jezus als de koning der Joden. Een koning die uit een ander hout is gesneden dan alle andere machthebbers. Daar ligt ook precies de boodschap van Kerst. Dat we opmerkzaam blijven voor tekens om ons heen. En ook vooral dat we niet te snel gebeurtenissen of mensen afschrijven, omdat ze de dingen anders benaderen dan we zelf zouden doen. Het licht van God, het heil voor de wereld blijkt telkens weer uit een totaal onverwachte hoek te komen. Terwijl de schriftgeleerden met hun hoofden naar beneden in hun bijbels aan het studeren waren, bleek de geboorte van de Messias zich boven hun hoofd in de lucht aan te kondigen, maar ze zagen het niet, en toen het ze verteld werd geloofden ze het niet!

Terwijl sommigen van ons met de bijbel in ons hand op de millimeter nauwkeurig proberen de tocht van de Wijzen te reconstrueren en ons afvragen waar ze begonnen zijn, en welke ster ze hebben gezien, missen we ondertussen de ware betekenis van het verhaal, omdat we vastlopen in de details. Terwijl wij het druk hebben met onze dagelijkse beslommingen, goede voornemens voor het nieuwe jaar, het aftuigen van de kerstboom en nieuwe diëten en fitnessprogramma's zien we al die grote en kleine wondertjes om ons heen over het hoofd. Kerst - en deze dagen na Kerst, ze leren ons om je telkens weer laten verrassen door het licht dat is gekomen in onze nacht. Het licht dat steeds schijnt daar waar je het niet verwacht. Een koor van engelen bij de herders in het veld, of hemellichamen die Gods eer verkondigen.

Volg net als de wijzen uit het Oosten het spoor van Abraham. Durf een stem achterna te gaan, ook al gelooft niemand er in. Het zou wel eens de stem van God kunnen zijn. Het zou je wel eens naar het koninkrijk kunnen leiden, naar een land vloeiend van melk en honing, naar een nageslacht zo talrijk als de sterren aan de hemel.

Laten wij luisteren naar onze leermeester Matteüs en met open ogen, open oren op weg gaan, van Kerst naar Pasen. Alert om al de tekens te verstaan, om nu al in het duister van de tijden hemels licht te mogen begroeten. Amen

- * Lied Niet als een magische kracht YfC 135)
- * Bevestiging van Miriam en Linda, voorstellen Nisha en Anton
  - Inleiding op de bevestiging*
  - Vragen aan de ambtsdragers*
  - Handoplegging*
  - Vragen aan de nieuwe leden van Team Meeleven*
  - Vraag aan de gemeente:*
  - Lied: 'Hij gaat u voor' (Lied 655: 2 en 4)*
- * Overlijdensafkondiging
- * Dankgebed, voorbeden, Onze Vader, Stil gebed
- * Collecte: 1) Diaconie 2) Kerk
- * Slotlied “Komt ons in diepe nacht ter ore” (NLB 489: 1 en 2)
- * Zending en zegen, beantwoord met ‘Vrede zij U’ (YfC 184)